

Lasse Grønning i RÆSON:

Vestbredden: Ehud Olmerts satsning

Mens Israel i Libanon forsøger at demonstrere sin position som regionens stærkeste magt planlægger Ehud Olmert en unilateral tilbagetrækning fra Vestbredden. Men opbakningen er mere end tvivlsom. Om Olmert kan gennemføre den er i sidste ende betinget af, at han kommer styrket ud af den nuværende krise i Libanon og Gaza, manifesterer sig som landsfader og vinder troværdighed som sikkerhedspolitisk strateg.

Af Lasse Grønning

Mens fokus er på Israels nordlige grænse, har spørgsmålet om Vestbreddens fremtid bevæget sig ned på dagsordenen. Ikke desto mindre er det på Vestbredden, at Israels premierminister Ehud Olmert skal indfri sit primære løfte fra valget tidligere på året: At give Israel en fast grænsedragning. Til at indfri dette mål har Olmert lanceret en plan, der går under navnet Konvergensplanen. Planen er ikke færdigudarbejdet, men efter alt at dømme bliver kernen i den, at Israels østlige grænse fastlægges via en unilateral tilbagetrækning fra dele af Vestbredden inden 2010 - i stil med tilbagetrækningen fra Gaza sidste sommer. Ifølge Olmert er dét vejen til palæstinensisk suverænitæt og, ikke mindst, til bevarelsen af en jødisk majoritet i Israel. Men kan Olmert gennemføre projektet i lyset af det voldsomme efterspil på tilbagetrækningen fra Gaza og Hizbollahs angreb på Israel? Der er en række tegn på, at der venter Olmerts plan en vanskelig tid.

Den uundværlige afskrækkelse

For det første har Olmerts plan samme indbyggede svaghed som Ariel Sharons tilbagetrækning fra Gaza: at den står i opposition til Israels sikkerhedsstrategi, hvis hovedkomponent er afskrækkelse. Unilateral tilbagetrækning har ganske enkelt ikke en afskrækkende effekt på fjendtligstillede palæstinensiske organisationer, hvis mål netop er at få israelerne ud af regionen. De palæstinensiske organisationer vil tværtimod kunne tolke en

tilbagetrækning fra dele af Vestbredden som en sejr og indikator på, at Israel viser tegn på udmattelse og svaghed efter årevis med terror. Og det er konklusionen, som Olmert ikke kan tillade palæstinenserne at drage.

Mens tilbagetrækningen fra Gaza kunne udføres takket være Sharons ry i Israel som ufejlbar mytologisk kriger og garant for landets overlevelse, skal "civilisten" Olmert skabe troværdighed om sine evner til at varetage landets sikkerhed, inden en tilbagetrækning kan gennemføres. Han skal bevise, at landets styrke er intakt og opretholde Israels image som upåvirkelig magtpol – samtidig med, at man trækker sig unilateralt ud af okkuperede områder.

Militæroperationerne i Gaza og i Libanon tjener dette formål. Over for Israels fjender og den bekymrede israelske befolkning slår operationerne nemlig fast, at unilaterale tilbagetrækninger ikke er et knæfald for terrorisme, og Israel stadig er regionens stærkeste magt. Og udfordrer landets fjender dette, straffes de. Så langt, så godt for Olmert. Men hvad når bombestøvet har lagt sig? Faren for Olmerts plan er, at sommerens krigshandlinger meget let kan fungere som den lektie, at unilaterale tilbagetrækninger ikke bringer fred, men tværtimod: angreb. Koblingen mellem tilbagetrækning og angreb på Israel ligger lige for.

Skepsis fra alle sider

Ikke overraskende er den indenrigspolitiske modstand mod Konvergensplanen da også taget til i styrke. Højrefløjens har i skarpe vendinger kritiseret planen for at være en underminering af

Israels sikkerhed og kapitulation over for terrorisme. Venstrefløjen er ligeledes skeptisk. Den ser unilateral handling som uholdbar grundet manglen på den gensidige aftale mellem de stridende parter. Men også Kadima-medlemmer af Olmerts regering har sat bemærkelsesværdige spørgsmålstejn ved planen. Minister for infrastruktur Meir Sheerit har sagt, at han ikke tror på planen. Minister for intern sikkerhed Avi Dichther har udtalt, at selv efter en tilbagetrækning fra Vestbredden vil der forblive israelske styrker på palæstinensisk territorium. Også vicepremierminister Shimon Peres og immigrationsminister Ze'ev Boim har ytret sig negativt om planen. Og de palæstinensiske raketangreb har skabt skepsis om Olmerts plan i hans egne rækker.

Dertil kommer, at det i forvejen kan vise sig overordentligt svært for Olmert at etablere parlamentarisk flertal for sin plan. På nuværende tidspunkt er han afhængig af Arbejderpartiets, Pensionistpartiets og det ortodokse parti Shas mandater, som er juniorpartnere i regeringskoalition. Og det er fra Shas, at Olmert kan forvente ballade. Partiets leder Eli Yishai har været tvetydig på spørgsmålet om hvorvidt partiet kan støtte planen. Vælger partiet ikke at støtte Olmert, skal han ud og lede efter et alternativt flertal. Det findes næppe, idet Olmert ikke vil læne sig op af de arabiske partiers mandater. De ville ikke tilføre planen folkelig legitimitet – og det er der brug for.

En unilateral tilbagetrækning fra dele af Vestbredden er i sidste ende betinget af, at Olmert kommer styrket ud af den nuværende krise i Libanon og Gaza, manifesterer sig som landsfader og vinder troværdighed som sikkerhedspolitisk strateg.

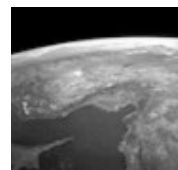
For en anden trussel mod Olmerts plan er som sagt den offentlige opinion. Flere og flere israelere er allerede begyndt at se uforhandlede løsninger på Mellemøstkonflikten som en opskrift på voldshandlinger. En ny

undersøgelse viser, at kun 39 % af Israels befolkning er for en tilbagetrækning fra dele af Vestbredden, mens 47 % er imod.

Olmerts satsning

Derudover er det ikke lykkedes Olmert at få den ønskede internationale opbakning til den anlagte tilbagetrækning fra Vestbredden. USA og EU er ikke helt afvisende, men har ikke lagt skjul på, at der foretrækkes en forhandlet aftale mellem Israel og palæstinenserne. Den vestlige skepsis kan dog efter alt at dømme vendes til moderat opbakning. Israel skal blot overbevise de vestlige magter om, at der ikke findes en palæstinensisk forhandlingspartner, der ikke er terrorrelateret – hvorefter USA og EU giver planen grønt lys. Det var, i det store hele det, der skete for ud for Gaza-tilbagetrækningen.

En unilateral tilbagetrækning fra dele af Vestbredden er i sidste ende betinget af, at Olmert kommer styrket ud af den nuværende krise i Libanon og Gaza, manifesterer sig som landsfader og vinder troværdighed som sikkerhedspolitisk strateg. Kun derved kan han mobilisere den nødvendige folkelige og parlamentariske støtte til sin plan. En svækket Olmert kan enten droppe konvergensplanen og derved indkassere et voldsomt politisk nederlag eller tage chancen og udskrive valg på spørgsmålet. Uanset hvad, kan Olmert forvente en tid, der meget let kan bringe ham ud i alvorlige problemer. Der er lagt op til politisk linedans i Jerusalem, og det er på ingen måde sikkert, at Olmert holder balancen.

Lasse Holm Grønning (f. 1977) er cand. mag i historie fra Københavns Universitet med speciale i israelske samfundsforhold og bifag i internationale relationer fra Università degli Studi Roma 3. Han opholder sig pt. i Tel Aviv, hvor han er researchstuderende ved Bar Ilan Universitetet, Israel 2004-05. Han har tidligere været stagiaire i Europa-Parlamentet og ved den danske delegation til OPCW, Haag.